

державної власності, то дієвий державний фінансовий контроль має поширюватися як на сферу формування дохідної частини державного та місцевих бюджетів, так і на сферу видатків бюджетів. Ключові питання державного фінансового контролю з метою вдосконалення його системи, досягнення більшої ефективності, мають бути врегульовані: у Конституції України, Бюджетному, Податковому кодексах та в законах України. Щодо державного фінансового контролю, здійснюваного урядом, то в Конституції ці питання визначені достатньо повно. Щодо якості законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють питання внутрішнього контролю, то тут є невідповідність між функціями, повноваженнями і завданнями окремих державних органів контролю [5].

Отже, фінансовий контроль – це регламентована правовими нормами діяльність державних і муніципальних та інших публічних органів з перевірки своєчасності й точності планування, обґрунтованості й повноти надходження коштів у відповідні фонди, правильності та ефективності їх використання. Державний фінансовий контроль має свою систему, мету, принципи, які притаманні лише цьому інституту фінансового права.

Список використаних джерел:

1. Шевчук О. Державний фінансовий контроль: наукова парадигма [Електронний ресурс] / Вісник КНТЕУ 1/2011 – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/vknteu/2011_1/4.pdf
2. Жураковський де Сас Т. Б. Проблема детермінації державного фінансового контролю в сучасних умовах [Електронний ресурс] / – Режим доступу: http://www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/Zhurakovskyy.pdf
3. Бондаренко А. І. Принципи здійснення державного фінансового контролю [Електронний ресурс] / Теорія та практика державного управління. – Вип. 2 (33) – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2011-2/doc/2/12.pdf>
4. Бортняк В. А. Державний фінансовий контроль: система, принципи та особливості структурної ієрархії / В. А. Бортняк // Форум права. – 2014. – № 3. – С. 29–34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_3_7.pdf
5. Товстопят Л. М., Хуткий О. В. Правове регулювання фінансового контролю в Україні: проблеми та перспективи вдосконалення [Електронний ресурс] / Порівняльно-аналітичне право. – № 3–2. – 2013 – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3-2_2013/7/Tovstopiat%20L.M.,%20Khutkyi%20O.V..pdf

Юхименко О.О.

студент,

Запорізький національний університет

«ЗЕЛЕНИЙ» ТАРИФ ЯК ЗАСІБ ДЕРЖАВНОГО СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Недостатня забезпеченість України власними паливно-енергетичними ресурсами (Україна задовольняє свої потреби приблизно на 47%) [6, с. 11] і як наслідок її залежність від імпорту таких ресурсів негативно впливає на рівень енергетичної безпеки держави. Водночас Україна має потужну сировинну базу для виробництва альтернативного палива. Це стимулює як пошук

альтернативних джерел забезпеченості паливно-енергетичними ресурсами, так і розвиток ринку альтернативних видів палива.

В Україні існують такі механізми стимулювання виробництва відновлюваної електроенергії: 1) «зелений» тариф; 2) пільги в оподаткуванні; 3) пільговий режим приєднання до електричної мережі.

Зелений тариф (в англійській мові зазвичай використовується термін Feed-in tariff) – економічний механізм, спрямований на заохочення генерації електроенергії відновлюваною енергетикою [5]. Застосування зеленого тарифу зазвичай включає використання наступних інструментів:

Гарантований доступ до енергомережі;

Довгострокові контракти на придбання електроенергії;

Встановлення відносно високих закупівельних цін, які враховують вартість відновлюваних джерел енергії.

Регіональні або національні енергопостачальники зазвичай зобов'язані купувати електроенергію, вироблену з відновлюваних джерел. У багатьох країнах гарантується придбання електроенергії, що отримується з поновлюваних джерел енергії в рамках довгострокових (15-25 років) контрактів.

Вперше ідея пільгових тарифів була реалізована у США в 1978 році. У відповідь на енергетичну кризу, що посилювалась, а також з метою боротьби із щодалі більшим забрудненням атмосферного повітря, президент Джиммі Картер підписав Національний енергетичний закон (National Energy Act) та Закон щодо комунального господарства (Public Utilities Regulatory Policy Act). Мета цих законів – заохочення енергозбереження та розвиток національних енергетичних ресурсів, в тому числі відновлюваних джерел енергії, таких як вітрова та сонячна енергія.

У 1990 році Німеччина прийняла «Закон про постачання електроенергії в мережу» («Stromeinspeisungsgesetz»), який зобов'язував постачальників купувати електроенергію з поновлюваних джерел за фіксованою ціною. Для сонячної та вітрової енергії така ціна була встановлена на рівні 90% роздрібних цін на електроенергію, у той час як інші технології, такі як малі ГЕС та виробництво енергії з біомаси отримали гарантовану ціну у 65-80% від роздрібної. Результатом дії закону стало розгортання 4400 МВт нових потужностей вітроенергетики в період між 1991 і 1999 роками, або ж однієї третини встановленої потужності вітрової енергетики у світі, яка існувала на той час [6, с. 24].

Зелені тарифи використовувались в тій чи іншій формі у 63 країнах світу, включно з Україною.

В Україні «зелений тариф» впроваджено Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення «зеленого» тарифу» від 25 вересня 2008 року. Закон передбачає обов'язкове придбання постачальниками електроенергії (енергоринком) від наступних джерел:

Малі гідроелектростанції (встановленою потужністю до 10 МВт);

Вітрові електростанції;

Сонячні електростанції;

Електростанції, що використовують біомасу як паливо.

По тепершній час держава приймає активну участь в розвитку ринку альтернативної енергетики, шляхом подальшого вдосконалення правового регулювання відносин в сфері біоенергетики.

Згідно Закону України «Про електроенергетику» зелений тариф – тариф, за яким оптовий ринок електричної енергії України зобов'язаний закуповувати електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – вироблена лише мікро-, міні-та малими гідроелектростанціями), у тому числі на введених в експлуатацію пускових комплексах.

Розміри «зелених» тарифів встановлюються для кожного суб'єкта господарювання, для кожного типу альтернативного джерела енергії, що використовуються на кожній функціонуючій електростанції.

Оптовий ринок зобов'язаний купувати за «зеленим» тарифом у суб'єктів господарювання (яким встановлений «зелений» тариф) усю електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (окрім доменного і коксівного газів, а з використанням гідроенергії – вироблену тільки мікро-, міні- і малими гідроелектростанціями), незалежно від величини встановленої потужності або об'ємів її відпустки.

Така електрична енергія може бути також реалізована безпосередньо за договорами із споживачами і/або енергопостачальниками. На сьогодні коефіцієнт «зеленого» тарифу для електроенергії, зробленої з використанням альтернативних джерел енергії, встановлюється залежно від дати введення відповідного об'єкту енергетики в експлуатацію.

Значення цього тарифу дійсно важко переоцінити, оскільки, по-перше, він є економічно вигідним, а, по-друге, виступає реальною гарантією того, що вироблена з альтернативних джерел енергія буде реалізована або безпосередньо споживачам за договорами, або ж на оптовому енергетичному ринку.

Порядок встановлення, перегляду та припинення дії цього тарифу визначається окремою Постановою Національної комісії регулювання енергетики «Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності» від 22 листопада 2012 року № 1957/22256, і поширюється на суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво електричної енергії з використанням лише з альтернативних джерел.

Найбільші труднощі під час отримання такого тарифу, пов'язані з тим, що відповідно до пункту 1.3.5 Постанови НКРЕ від 2 листопада 2012 року № 1421, порядок стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії для об'єктів електроенергетики, будівництво яких розпочаті після 1 січня 2012 року та введених в експлуатацію до 1 січня 2013 року, застосовується за умови, що питома вага сировини, матеріалів, основних засобів, робіт та послуг українського походження у вартості будівництва відповідного об'єкта електроенергетики, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, становить не менше 15 відсотків, для об'єктів, будівництво яких розпочаті після 1 січня 2012 року та введених в експлуатацію після 1 січня 2013 року, – не менше 30 відсотків, для об'єктів, будівництво яких розпочаті після 1 січня 2012 року та введених в експлуатацію після 1 січня 2014 року, – не менше 50 відсотків. Додатковою

умовою застосування зазначеного порядку стимулювання виробництва електроенергії з використанням енергії сонячного випромінювання є використання на об'єктах електроенергетики, введених в експлуатацію після 1 січня 2013 року, сонячних модулів, у вартості виробництва яких питома вага матеріалів та сировини українського походження становить не менше ніж 30 відсотків, а після 1 січня 2014 року – 50 відсотків.

На наш погляд така політика створює перешкоди для інвестування іноземних коштів і, направлена на штучне зменшення кількості суб'єктів господарювання, які можуть реалізовувати енергію за зеленим тарифом.

Отримати «зелений тариф» можна лише після завершення будівництва та прийняття в експлуатацію об'єкта альтернативної енергетики. Серед документів, які повинні подаватись на розгляд НКРЕ, згідно до вимог чинного законодавства, повинні бути зареєстрована декларація про готовність об'єкта до експлуатації (або сертифікат, виданий на підставі акта готовності об'єкта до експлуатації) та технічні умови на підключення нових електроустановок. Вважаємо необхідним, щоб гарантія отримання «зеленого тарифу» існувала вже на етапі будівництва, що значно сприятиме залученню інвестицій, як іноземних, так і вітчизняних [1, с. 2].

Підсумовуючи наведене, можемо дійти висновку, що досягнення високого рівня рентабельності об'єктами альтернативної енергетики, які діють виключно в правовому полі, майже неможливо через прогалини, а також низку штучних перепон у механізмі правового регулювання цієї галузі. удосконалення потребує порядок отримання «зеленого тарифу». Наразі він є занадто тривалим та бюрократизованим. Крім того, останні зміни у спеціальному законодавстві стосовно української складової перешкоджатимуть залученню іноземних інвестицій, що негативно позначиться на розвитку галузі. Надання такого тарифу передбачено лише щодо збудованих та прийнятих в експлуатацію об'єктів. Вважаємо, що гарантія надання такого тарифу повинна бути вже на початковому етапі будівництва і виступати додатковим стимулом для інвесторів.

Список використаних джерел:

1. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20 лютого 2000 року № 555-IV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/555-15/print1346697415810525>.

2. Про електроенергетику: Закон України від 16 жовтня 1997 року № 74/94-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/575/97-%D0%B2%D1%80/print1338039027378670>

3. Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності: Постанова Національної комісії регулювання електроенергетики України від 22 листопада 2012 року № 32 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0032227-09>.

4. О.Кравченко. Нормативно-правове регулювання сонячної енергетики в Україні – «Юрист і Закон», № 16 від 24.04.2014 року.

5. Пільги та стимулювання. Державна підтримка – [Електронний ресурс] // Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України [сайт]. – Режим доступу: <http://saee.gov.ua/uk/business/preferentsii/derzh-pidtrymka/podatkov-i-ta-mytni-pilgy>

6. Углубленный обзор политики и программ Украины в области энергоэффективности / Бельгия, Секретариат энергетической хартии, 2014. – 142 с.